

Een Mens voor de Lens

Marten Simon Hendrik Abraham (Marten) de Vries.

Wie kent deze markante persoonlijkheid niet?

Maar hoe is het nu met hem dacht ik vorige week en enkele dagen later hadden we al een geanimeerd gesprek in zijn penthouses aan de Westerbouwte te Muntendam waar hij al weer 15 jaar woont.

Marten, geboren in 1932, is een zoon van Kornelis en Elisabeth de Vries. Die hadden een winkel in textiel en huishoudelijke artikelen aan de Kerkstraat te Veendam en later een zelfde winkel aan de Kerkstraat te Muntendam. Hij groeide op in dit hard werkend Middenstands, Orthodox-protestants gezin, samen met broer Simon(Monnie) en zus Janna. Marten had een goed stel hersens en ging na de lagere school naar de MULO. Misschien ligt de oorzaak in die beklemmende tweede wereldoorlog waarin hij van kind opgroeide naar puber. Wellicht verleg je dan op de een of andere manier je geestelijke ontplooiingsdrang naar een andere oerdrift en dat is op jonge leeftijd al gaan werken. Marten was 13 jaar toen, na de oorlog, bijna dwingend een beroep werd gedaan op vereniging van krachten en beschikbare hulp voor de wederopbouw van ons land. De absolute waanzin

van een oorlog die ook op dat niveau zijn sporen nalaat. Marten maakte de MULO niet af en ging al heel jong aan het werk.

Zelfstandig

Zijn eerste geld verdiende hij met inkopen en verkopen van sigaretten. In die tijd liep de prijs van één sigaret op tot 75 cent. Maar zijn eerste baan na de Mulo was op het kantoor van Jonker expeditie te Veendam en daarna bij Wortman te Wildervank. Zijn zelfstandigheidsdrang en het voor eigen rekening bezig zijn was erg groot. Al op 16 jarige leeftijd liet Marten zich inschrijven bij de Kamer van Koophandel. In de verre omtrek van Muntendam haalde hij bij verschillende gemeentehuizen, tot aan Woldendorp toe, de benodigde ventvergunningen. Zo begon hij, langs de deur verkopen, met een koffer vol huishoudelijke artikelen en textiel. Bij caféhouder Albert Smit in café Quatre Bras te Nieuw Scheemda at hij meestal zijn broodje op. Dochter Geesje Smit vertelde van een gymnastiekuitvoering in het café van haar vader. En Geesje had weer een mooie vriendin en dat was Berendina (Bé) Hommes uit Nieuw Scheemda. Ik heb haar leren kennen op een gymnastiekuitvoering te Nieuw Scheemda en meteen was er die klik zei Marten. "*Nee het bleef niet bij vluchtige ontmoetingen.*" Na zijn militaire diensttijd van 24 maanden (1951-1953) in Roermond, Kampen en Apeldoorn zonder uitzicht op een vaste baan of zekerheid voor de toekomst trouwde hij in 1953 met zijn Bé. Er was in die tijd een tekort aan woningen omdat in de oorlogsperiode de bouw vrijwel stil kwam te liggen. Veel huizen waren beschadigd of vernield. Na 1945 nam ook de bevolking sterk toe door de babyboom. Het was in die tijd de normaalste zaak van de wereld om bij iemand *'in te wonen'*, en dat je met meerdere gezinnen één huis deelden. Zo woonden Marten en Bé bijna een jaar *'in'* bij de schoonouders in Nieuw Scheemda

Zuidbroek

Al op jonge leeftijd bleek dat Marten goed in staat was om zonder begeleiding of toezicht zijn eigen werk uit te voeren. Efficiënt en zinvol bezig te zijn, steeds nieuwigheden oppakken, dat lag al jong verankerd in zijn aard. Ze huurden in 1954 het winkelpand van Mulder Naaimachines aan de Kerkstraat te Zuidbroek (waar nu Bert's Visstee is) en Marten en Bé begonnen hun eerste winkel in textiel en woninginrichting.

Met ambitie van steeds iets beter en gestadig wat groter, kochten ze in 1965 het winkelpand van bakker Swieringa, waar nu makelaar Huis zit, bij de brug op de hoek van het Winschoterdiep. (Wat toevallig, steeds die Kerkstraat. Zijn ouders hadden enkele panden aan de Kerkstraat te Veendam en Muntendam en Marten had ook ooit 3 panden aan de Kerkstraat in Zuidbroek)

Bé was niet in een winkel opgegroeid maar ze beschikte over een goeie emotionele intelligentie en kon prima met mensen omgaan. Haar inlevingsvermogen en begrip bij de klant was ruim. Dan gaan zaken en het zakendoen meestal niet moeilijk.

Arbeidsbemiddeling.

In 1963 begon Marten met arbeidsbemiddeling. Hij wist als geen ander dat werken en daarmee een goeie boterham verdienen erg belangrijk is in ieder mensenleven. Marten zag vooral dat met *'tijdelijke arbeid'* in Duitsland behoorlijk meer verdient kon worden, mits het goed geleid werd.

De formule was simpel; organiseer degelijk werk en organiseer degelijke werkers.

In Duitsland was toen veel degelijk werk en in de verre omtrek van Zuidbroek/Muntendam wonen zeer degelijke werkers. Via zijn zwager stapte Marten in een nieuw avontuur. Wat uitzendbureaus nu doen, dat deed Marten de Vries al ruim 50 jaar geleden. Hij reed op een goeie dag naar Bielefeld in Duitsland en nam daar een aantal karweien aan. Daarna wierf hij vakmensen voor een betrekking op die klussen in Duitsland. De zaken gingen in rap tempo en in de goede jaren had hij zelfs veel mensen aan het werk. Zijn bedrijf groeide zo dat hij al snel tot de grootste hoorde en zelfs een leidend aanzien had in de wereld dat toen nog minachtend als koppelbaas werd bestempeld.

Samen met zijn broer Monnie de Vries en 2 administratieve dames op het kantoor nam hij niet alleen veel werk en personeel aan voor de bemiddeling, maar fungeerde zelf ook als onderaannemer in metsel- en stukadoorswerk en ook in grond- en kabelwerkzaamheden. De acquisitie ging via persoonlijke bezoeken en per telefoon. Voordat Marten nieuw personeel aannam deed hij veel moeite om ze te leren kennen *'omdat een goede werksfeer de kwaliteit bevordert'*. Hij wist zijn mensen te stimuleren zodat ze goed werk leverden en daarmee waren de opdrachtgevers in Hamburg, Hannover, Bremen, Berlijn en vele ander steden in Duitsland, behoorlijk tevreden. Dan doet de mond op mondreclame de rest. Het personeel kwam vanuit de hele provincie Groningen en Drenthe. Het waren veel korte dienstverbanden met veel verloop omdat de onderlinge concurrentie ook groot was.

Bé deed in Zuidbroek de winkel en ook bestuurde ze een nevenvestiging in Muntendam. Daarnaast hield Marten zich ook bezig met andere bedrijfsactiviteiten zoals café/bar 'Het Centrum' in Emmen en de discotheek 'Carambool' te Assen. Hij was beslist geen carrièretijger, maar als je beschikt over de vaardigheid van besturen, coachen en delegeren dan mag je veel in je mars hebben. In die jaren hebben ontzaglijk veel mensen bij Marten de Vries gewerkt. Maar zelf werkte hij ook bijna 7 dagen per week en daarnaast deed hij aan wat we nu noemen permanente educatie. In die jaren volgde hij de ene cursus na de andere zoals Middenstandsdiploma, Dames- en Heren modeopleidingen, Woninginrichtings-opleidingen en diploma's Textielkennis. Maar ook het Kruideniersvakdiploma, Groentevakdiploma, Wijn- en Slijterscursussen, 3 Horecadiploma's voor Café, Restaurant en Hotel tevens een tapvergunning. In Scheveningen behaalde hij het Zeevisdiploma voor een winkel in visspecialiteiten. Ook deed hij koksopleidingen en haalde 25 diploma's/certificaten voor koken.

Siemenspark.

Marten en Bé woonden in die jaren boven de winkel aan de Kerkstraat in Zuidbroek maar de fysieke gezondheid van Bé was de belangrijkste reden om in 1970 een bouwkaavel aan de rand van het bosrijke Siemenspark, grenzend aan de grote visvijver en nabij het zwembad te kopen.

Ideaal om met hun hun gezin en de draadharige Airedaleterriër, ook wel de koning der terriërs genoemd, eindeloos te wandelen en te ravotten. Het bouwen van een royale, onderkelderde woning was hun ideaal. Nu wonen, al weer vele jaren, zoon Kees en schoondochter Alberta met veel genoegen op die prachtige plek.

Rentenieren

In 1987 verkocht hij de bedrijven en ging op zijn manier niets doen, maar dat lukte niet. Stilzitten is bij Marten een dodelijke zonde. Hij huurde het pand van 'De Toekomst' Harrie Pater, waar nu de Chinees zit in Muntendam, en begon een bedrijf in relatie geschenken. Ontwierp een eigen huisstijl met logo en deponeerde de handelsnaam waardoor hij een duidelijke naam in de relatiegeschenkenbranche kreeg. 'Relatiegeschenken Noord Nederland' was al gauw een begrip. Wekelijks werden een paar duizend aanbiedingsbrieven verzonden. Het begon met pennen met opdruk en spoedig was er een zeer uitgebreid assortiment. Klanten waren vooral overheids- en semi overheidsinstellingen, maar ook veel bedrijven. Al snel barste het uit zijn voegen en een groter pand werd in Zuidbroek gevonden. Het is 1995. Het bedrijf is inmiddels overgenomen door zoon Kees waardoor Marten zich volledig kon richten op de verkoop van relatiegeschenken. De oude broodfabriek van bakker Smit aan de Galgweg in Zuidbroek werd gekocht. Om het bedrijf verder uit te breiden werd tevens de oude Mavoschool 'De Hilgestede' gekocht. Op twee plekken bedrijfsmatig bezig zijn is niet economisch. Expansiemogelijkheden werden gezien op een zichtlocatie op de Gouden Driehoek. In 1999 vond de verhuizing van de Galgweg naar de Gouden Driehoek plaats.

De oude bakkerij aan de Galgweg en de Mavoschool Hilgenstede werden verkocht aan makelaar Huis. Die ontwikkelde beide terreinen voor woonbestemming en liet er 40 woningen op bouwen. Samen met zoon Kees en dochter Dineke, die ook 14 jaar in het bedrijf werkte, werd de zaak verder uitgebouwd. Het waren de jaren dat overal verschillende vormen van automatisering ontstonden. Van kantoorautomatisering tot grafische- en industriële automatisering, voorraad- en beheerssysteemautomatisering. Bij de bedrijven van de Vries ontwikkelde men een tak in automatisering van Foodmanagement systemen. Nu na 17 jaar, heden ten dage, wordt dit systeem nog gebruikt in bejaardenhuizen, verzorgings- en ziekenhuizen. Al snel werkte er binnen het bedrijf 34 medewerkers.

Hobby's.

Marten heeft 4 hobby's en dat is Kegelen, Sportvissen, Zingen en Koken. Nu nog elke dinsdag gaat hij kegelen en mist geen week. Komend jaar is Marten 60 jaar lid van de kegelclub 'Ons Genoegen'. Toen hij 50 jaar lid was kreeg hij nog een mooie stropdas. Die ligt nog nieuw in de kast want hij draagt nooit een stropdas.

Sportvissen is ook zijn liefhebberij, of eigenlijk was het meer hobbyvissen. Een genot als je turbulent werkt en maatschappelijk erg betrokken bent, om dan stil en rustig, soms in weer en wind, langs het stromend water je dobbertje in de gaten te houden. Ruim 15 jaar gingen Marten, Chres Schreuder en de dorps schilder Hendrik Jager, bijgenaamd Rembrand, elke woensdag vissen. Er wordt wel eens gezegd dat sportvissers gevoelige mensen zijn. Maar weer of geen weer, tot 10 graden vorst was dat vissen bloedserieus op die woensdagen. Ook al was het de avond ervoor wel eens laat geworden na het kegelen. Zingen doet Marten graag. Hij is 12 jaren lid geweest van het shantykoor Voorwaarts Voorwaarts en ook zong hij in het operettekoor van Veendam. Koken is thuis zijn grote hobby, met als specialiteit Indisch en Aziatisch. *'Maar ik kook alles met smaak, of het nou Indisch is of Mouse'.*

Ruim 20 jaar was hij een begaafd lid van de Vrijmetselarij en bezocht hij de vergaderloge van vrijmetselaars. Broederschap en vriendschap is voor Marten een principiële levenshouding.

Hij verzorgde tot voor kort de moeder van Joop Braakhekke, die nu 104 jaar is. De contacten zijn nog heel plezierig en regelmatig rijdt Marten en vriendin Nel met mevrouw Braakhekke naar het toprestaurant vol allure 'le Garage' in Amsterdam, voor een dinertje.

*Koken is een grote hobby van Marten,
Hij heeft 25 diploma's/certificaten van koken*

Besturen

Naast dat kegelen zijn grote hobby is, was Marten ook 15 jaar voorzitter van de kegelvereniging. Hij heeft een aantal jaren in de kerkenraad gezeten van de Hervormde gemeente van Zuidbroek. Ook was hij jaren bestuurslid van de handels- en winkeliersvereniging Zuidbroek samen met Eppie Wolda, schilder

Hendrik Jager, Luit Stalman, Gerard (Broer)Jonker en Pals Heringa. En vermeld mag worden dat Marten de Vries wordt genoemd in het Zuidbroekster Volkslied.

Motto.

'Marten wat is je levensmotto' vroeg ik.

"Doen zonder genoemd te worden!"

"Hoe ga je als mens met elkaar om."

"Ik ben, vanuit een verzorgende familie, heel hecht en gezellig met elkaar opgegroeid en dat zit ingebakken in mijn instelling. Als ik eten kook probeer ik er altijd iets bijzonders van te maken, een extra sausje en een vleugje extra aan de sfeer, dat geeft mij voldoening. Dat is de sjeu van het leven, als het vandaag mooi is dan moet je er van genieten."

Zijn passie is altijd geweest: het beste naar boven halen in mensen. En dat dit gewaardeerd werd blijkt de nog altijd goede contacten met oud medewerkers. Er komen jaarlijks nog veel mensen zomaar even aan. Soms met formulieren die ze ingevuld moeten hebben of verklaringen van de tijd dat ze bij hem werkte om in aanmerking te komen voor dat deel van hun Duitse pensioen.

Ik kwam in de hal en daar hing een spiegel met portretten van 3 geslachten de Vries. Ik las de tekst, die ik nu niet woordelijk meer kan zeggen maar de strekking was; *Niet de meeste jaren van je leven tellen maar de intensiteit van die jaren.*

Dat is het nobele van Marten de Vries.

Rienus Huis

06-25043902

rienus@makelaarhuis.nl